

เอกสารวิชาการกรณีศึกษาส่วนบุคคล

เรื่อง การพัฒนาการขยายเครือข่าย ของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา

นำเสนอโดย

นายจาวร จุลตามระ

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

การพัฒนานักบริหารระดับสูง
สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ

ระดับ ๙ วันไป

รัฐสภา

พ.ศ. ๒๕๕๙

Legislative Institutional Repository of Thailand

LI RT

วันที่...../...../.....

เลขทะเบียน.....

เลขหมู่.....

เอกสารวิชาการกรณีศึกษาส่วนบุคคล

เรื่อง การพัฒนาการขยายเครือข่าย
ของสถานวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา

นำเสนอโดย

นายถาวร จุลตามระ

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
“การพัฒนานักบริหารระดับสูง” สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ
ระดับ ๙ ขึ้นไป

รัฐสภา

พ.ศ. ๒๕๔๙

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

บทสรุปสำหรับนักบริหาร

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2537 ทำการกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร ด้วยระบบ FM ความถี่ 87.5 MHz ต่อมาได้ขยายเครือข่ายออกไปในภูมิภาคอีก 14 จังหวัด ครอบคลุมทั้ง 4 ภาค แต่ยังไม่ครอบคลุมทั่วประเทศ และได้มีเสียงเรียกร้องจากประชาชนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ให้ทำการขยายเครือข่ายให้ครอบคลุมทั่วประเทศ แต่ทางสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรไม่อาจดำเนินการขยายเครือข่ายตามความต้องการนั้นได้ เพราะต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ที่สำคัญคือปัญหาทางด้านกฎหมาย คือ

ต่อมาเมื่อมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ประกาศใช้ในมาตรา 40 ให้มีการจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ โดยให้มีหน่วยงานอิสระเป็นผู้ดำเนินการ คือ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ หรือ กสทช. และมีการออกกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญห้ามมิให้มีการอนุมัติคลื่นความถี่ขึ้นมาใหม่ในระหว่างที่จัดตั้ง กสทช. ยังไม่เสร็จ

จนปัจจุบันนี้ (พ.ศ. 2549) เวลาผ่านมา 9 ปีแล้ว การจัดตั้ง กสทช. ก็ยังมีปัญหาอยู่ การขยายเครือข่ายของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาจำเป็นต้องได้รับจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ในแต่ละเครือข่าย จึงยังดำเนินการต่อไปไม่ได้

ในขณะเดียวกัน มาตรา 40 ทำให้เกิดวิทยุชุมชนเกิดขึ้นมากมาย ประมาณ 3,000 สถานีทั่วประเทศ ทางด้านโทรทัศน์ก็มีเคเบิลทีวีในภูมิภาคเกิดขึ้นมากเช่นกัน เคยมีตัวแทนกลุ่มผู้ประกอบการเคเบิลทีวีท้องถิ่นภาคอีสานมาขอเอารายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาถ่ายทอดไปยังช่องของเคเบิลทีวี ซึ่งน่าสนใจ

จากปัญหาดังกล่าว และมีการเติบโตของกิจการวิทยุชุมชน และเคเบิลทีวี ผู้เขียนจึงคิดว่าเราน่าจะนำสองสิ่งนี้มาร่วมเป็นพันธมิตร อนุญาตให้มีการถ่ายทอดสัญญาณของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาในวิทยุชุมชนและเคเบิลทีวีท้องถิ่นได้ รวมทั้งการถ่ายทอดเสียงการประชุมสภาทั้ง 2 สภา ก็จะทำให้เกิดประโยชน์ทั้ง 2 ฝ่าย คือ เป็นการขยายเครือข่ายโดยไม่ต้องใช้งบประมาณ ขณะเดียวกันวิทยุชุมชนและเคเบิลทีวีก็ได้มีรายการที่มีสาระทางด้านการเมืองขึ้นมาอีกรายการและอีก 1 ช่อง

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มีหลายมาตราสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง มาตรา 170 ประชาชนมีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้ มาตรา 44 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ประชาชนจึงมีการตื่นตัวในทางการเมืองมากยิ่งขึ้น สถาบันวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาเป็นสื่อวิทยุสถานีแห่งเดียวของฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งเผยแพร่กิจกรรมของรัฐสภา เช่น การถ่ายทอดการประชุม การสัมมนา นอกนั้นยังให้ความรู้ทางด้านการเมือง และเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นผ่านทางรายการต่าง ๆ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และเป็นสื่อกลางระหว่างประชาชนกับสมาชิกรัฐสภา ประชาชนจึงหันมาสนใจฟังรายการที่มีสาระของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาเพิ่มมากขึ้น แต่การกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภายังไม่ครอบคลุมทั่วประเทศ คือ แค่ 22% เท่านั้น

เอกสารการศึกษาส่วนบุคคล เรื่อง การพัฒนาการขยายเครือข่ายของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา เป็นการหาแนวทางขยายเครือข่ายท่ามกลางปัญหาที่ประสบอยู่ คือ ไม่มีหน่วยงานอนุมัติความถี่ และขาดงบประมาณ จะทำให้เห็นว่า 2 ประการนี้ไม่ใช่ปัญหา แต่ปัญหาคือข้อจำกัดอันนี้เราจะขยายเครือข่ายได้อย่างไร

ผู้เขียนหวังว่าเอกสารนี้จะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

ขอขอบคุณ อาจารย์อุดม มุ่งเกษม อาจารย์นิวัฒน์ วชิรวิภากร และคุณนฤกุล สัจฉิตติเสรี ผู้อำนวยการสำนักพัฒนามูลฐาน ที่กรุณาให้ความเห็นและแนะนำให้ขอเขียนฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ

ถาวร จุลตามระ

ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียง

และวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับนักบริหาร คำนำ	
บทที่ 1 บทนำ	1 – 2
1. วัตถุประสงค์	1 – 2
2. ผลที่ได้รับ	1 – 2
3. ขอบเขตของการศึกษา	1 – 2
บทที่ 2 สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา	3 -7
1. อำนาจหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา	3 – 4
2. สถานที่ตั้ง	4
3. ประวัติความเป็นมา	4 – 5
4. การดำเนินงาน	5 – 6
5. ปัญหาอุปสรรคในการขยายเครือข่ายของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา	6 – 7
บทที่ 3 วิद्यุชุมชน	8 – 12
1. ความหมายของวิद्यุชุมชน	8
2. ลักษณะวิद्यุชุมชนของออสเตรเลีย	8 – 9
3. ลักษณะสำคัญของวิद्यุชุมชน	9
4. วิद्यุชุมชนของประเทศไทย	10 – 11
5. สถานการณ์ปัจจุบันของวิद्यุชุมชน	12
บทที่ 4 เคเบิลทีวี	13 – 15
1. จุดกำเนิดของเคเบิลทีวี	13
2. เคเบิลทีวีในประเทศไทย	13
3. ระดับประเทศ	13
4. ระดับภูมิภาค	14

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. จุดเด่นของ NBT	14
6. รายการที่สามารถรับชมได้จาก NBT	14 – 15
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	16 – 17
1. การเตรียมความพร้อมของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา	16
2. กรณีถ่ายทอดเสียงการประชุมสภา	16 – 17
3. ประโยชน์ที่จะได้รับ	17
บรรณานุกรม	

บทที่ 1

การพัฒนาการขยายเครือข่ายของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา

บทนำ

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาได้ทำการกระจายเสียงครั้งแรกในปี พ.ศ. 2537 ในกรุงเทพมหานคร ด้วยระบบ FM ความถี่ 87.5 MHz ต่อมาในปี 2540 ได้ทำการขยายเครือข่ายไปในภูมิภาคอีก 14 สถานี ครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดใหญ่ ๆ ทั่วประเทศ ทางด้านรายการในระยะแรก ๆ ประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจอาจจะเป็นเพราะไม่ทราบว่ามีเครือข่ายอยู่ในจังหวัดของตน ต่อมาเมื่อได้มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งเหตุการณ์บ้านเมืองทำให้ประชาชนสนใจทางการเมืองมากขึ้น กฎหมายรัฐธรรมนูญก็เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาจึงเป็นทางหนึ่งที่ประชาชนเริ่มให้ความสนใจเพราะเป็นสื่อที่ให้ความเห็น และเป็นสื่อกลางระหว่างสมาชิกรัฐสภากับประชาชน มีการถ่ายทอดเสียงการประชุมสภาทุกครั้งจนจบสิ้นการประชุม และถือว่าเป็นสื่อเดียวของฝ่ายนิติบัญญัติ อีกทั้งสมาชิกรัฐสภาทั้งทางฝ่ายสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาต่างก็ให้ความสนใจกับสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภามากขึ้น เพราะสามารถถ่ายทอดกิจกรรมต่าง ๆ ของตัวท่านเองและรัฐสภาได้ เช่น การสัมมนา การประชุม ข่าวของรัฐสภา จนในปัจจุบันนี้สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาเป็นสถานีวิทยุที่มีรายการต่าง ๆ เป็นเอกลักษณ์ของรัฐสภาไปแล้ว ใครอยากฟังเรื่องรัฐสภาจะต้องหมุนคลื่นมาที่นี่

จากความสนใจของสมาชิกรัฐสภาและประชาชนจึงจำเป็นต้องขยายเครือข่ายเพื่อให้ประชาชนได้รับฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาให้มากขึ้นครอบคลุมทั่วประเทศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาเองก็อยากให้ประชาชนในพื้นที่ของตัวเองได้รับฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาได้ด้วย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาเคยได้มีโครงการขยายเครือข่ายในภูมิภาคเพื่อให้ขยายเขตบริการทั่วประเทศอีกจำนวน 69 สถานี ใช้งบประมาณ 412 ล้านบาท แต่ก็ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพราะเป็นเงินจำนวนมาก อีกปัญหาหนึ่งในปัจจุบันนี้คือคลื่นความถี่ของสถานีเครือข่าย 69 สถานี จะต้องได้รับอนุมัติจากหน่วยงานที่มีหน้าที่ซึ่งตามกฎหมาย คือ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ แต่หน่วยงานนี้ยังไม่สามารถเกิดขึ้นได้จากข่าวคราวซึ่งเป็นที่ทราบกันอยู่แล้ว การจัดตั้งสถานีเครือข่ายในปัจจุบันนี้จึงไม่สามารถกระทำได้เพราะไม่มีหน่วยงานที่จะอนุมัติคลื่นความถี่ให้

LIART

จากปัญหาดังกล่าวทำอย่างไรประชาชนจึงจะรับฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาได้ทั่วประเทศ การขยายเครือข่ายต้องใช้งบประมาณจำนวนมากและสถานการณ์ปัจจุบันก็เป็นไปไม่ได้เพราะไม่มีหน่วยงานที่จะอนุมัติคลื่นความถี่ให้ จึงจำเป็นต้องหาเครือข่ายอื่นเข้าร่วมเป็นพันธมิตรในหลักการที่มีผลประโยชน์ร่วมกันและใช้งบประมาณให้น้อยที่สุด

วัตถุประสงค์

รายงานการศึกษาเรื่องการพัฒนาขยายเครือข่ายของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภานี้ จึงมุ่งที่จะหาทางเผยแพร่การกระจายเสียงของวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาสู่ประชาชนให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยไม่ต้องขออนุมัติคลื่นความถี่จากหน่วยงานและใช้งบประมาณให้น้อยที่สุด นั่นคือต้องอาศัยพันธมิตรที่เป็นสื่อเดียวกัน มีผลประโยชน์ร่วมกัน ประชาชนเข้าถึงได้ ปัจจุบันนี้คือวิทยุชุมชนและเคเบิลทีวี ซึ่งเป็นของเอกชนทั้งสิ้น สำหรับวิทยุชุมชนมีประมาณ 3,000 - 4,000 สถานีทั่วประเทศ เคเบิลทีวีที่อยู่ในเครือข่ายของกรมประชาสัมพันธ์ประมาณ 400 - 500 สถานี หากสื่อดังกล่าวนี้ได้เข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาประโยชน์ที่จะได้รับก็คือจะมีรายการที่เป็นสาระอีกหลายรายการ ส่วนเคเบิลทีวีก็จะมีช่องที่มีสาระเพิ่มอีก 1 ช่อง

ผลที่ได้รับ

ผลที่ได้จากกรณีศึกษาในเรื่องการพัฒนาขยายเครือข่ายของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภานี้จะทำให้ประชาชนในแหล่งชุมชนทั่วประเทศได้รับฟังรายการจากสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาเป็นการขยายเครือข่ายโดยไม่ต้องใช้งบประมาณเลย นอกจากนี้สถานีวิทยุชุมชนต่าง ๆ จะได้เรียนรู้การทำรายการที่มีสาระ ประชาชนจะได้รับข้อมูลข่าวสารจากรัฐสภาโดยตรง

ขอบเขตของการศึกษา

เนื่องจากวิทยุชุมชนและเคเบิลทีวีขณะนี้ยังไม่มีกฎหมายรองรับ กรณีนี้จะมุ่งไปที่วิทยุชุมชนและเคเบิลทีวีที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมประชาสัมพันธ์เป็นหลัก หรืออาจจะเพิ่มเติมได้กับสถานีวิทยุชุมชนและเคเบิลทีวีของชมรมหรือสมาคมที่ถูกต้องตามกฎหมาย

บทที่ 2

สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา

อำนาจหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา

1. ดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านเลขานุการของคณะกรรมการบริหาร และ คณะอนุกรรมการที่เกี่ยวกับสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา
2. ดำเนินการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่สาระความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย กระบวนการทางด้านนิติบัญญัติ และกิจกรรมของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในด้านต่าง ๆ ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาและสถานีวิทยุโทรทัศน์ เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกรัฐสภากับประชาชน
3. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของรัฐสภา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐสภา กับประชาชน
4. ดำเนินการถ่ายทอดการประชุมรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา คณะกรรมาธิการ และการสัมมนาของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ทั้งในและนอกสถานที่ทั่วประเทศ
5. วิเคราะห์และประเมินผลการรับฟังรับชมรายการวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาและรายการโทรทัศน์ เพื่อนำมาปรับปรุงรายการให้มีประสิทธิภาพ
6. ศึกษา วิเคราะห์หรือจัดให้มีการวิจัยเพื่อสร้างสรรครูปแบบของรายการวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาและรายการโทรทัศน์ และรายงานผลวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลกิจกรรมต่าง ๆ
7. เป็นศูนย์ข่าวรัฐสภาและศูนย์ประชาสัมพันธ์ข้อมูลในการเผยแพร่ข่าวสารของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และเป็นสื่อกลางในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของประชาชน
8. จัดเตรียมข้อมูล และผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงและรายการโทรทัศน์ทั้งรายการสด การถ่ายทอดเสียงนอกสถานที่ และบันทึกเทป
9. จัดทำรูปแบบรายการ จัดทำผังรายการ สคริปต์รายการ สปอตและประสานงานตรวจสอบความพร้อมในการผลิตรายการ
10. ตรวจสอบรายการและดำเนินรายการวิทยุกระจายเสียงและรายการโทรทัศน์ และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
11. พัฒนาสถานีและเครือข่ายสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา
12. จัดหาข่าว ประกาศข่าวและประกาศรายการ

13. ดำเนินการเกี่ยวกับการซ่อมบำรุงทางเทคนิค อุปกรณ์เครื่องส่งกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ห้องส่งกระจายเสียงและห้องบันทึกรายการโทรทัศน์ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
14. กำกับ ควบคุมและดูแลห้องส่งกระจายเสียง ห้องบันทึกรายการ และควบคุมเวลาออกอากาศ
15. ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

สถานที่ตั้ง

เนื่องจากสถานที่ไม่อำนวย หน่วยงานจึงแยกเป็น 3 ส่วนคือ

1. ห้องส่งกระจายเสียง อยู่ในบริเวณที่ทำการของรัฐสภา ถนนอุทองใน เขตดุสิต
2. เครื่องส่งและเสาส่ง อยู่ในซอยอารีย์ ไกล่กรมประชาสัมพันธ์
3. ห้องทำงาน อยู่ที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์

ประวัติความเป็นมา

- ได้มีการพยายามเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการถ่ายทอดเสียงการประชุมรัฐสภาทางวิทยุกระจายเสียง 3 ครั้ง เมื่อ พ.ศ. 2512 พ.ศ. 2518 และ พ.ศ. 2529 แต่ตกไปเพราะการยับยั้งของวุฒิสภา

เหตุผลที่ยับยั้งคือ ค่าใช้จ่ายสูงและขัดต่อรัฐธรรมนูญ การถ่ายทอดเสียงเป็นเรื่องของสภาไม่ใช่เรื่องของฝ่ายบริหาร และกรมประชาสัมพันธ์ไม่ได้รับการคุ้มครองตามเอกสิทธิ์

- พ.ศ. 2529 มีญัตติเรื่องขอให้ตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงประจำรัฐสภา ของจำลองเอกอนันต์ สุขสันต์ ร่วมกับนายบุญธง สงฆ์ประชา นายอร่าม โลวีระ นายวีรพร สิทธิธรรม นายทวีช กลิ่นประทุม นายนิยม วรปัญญา และนายประเทือง วิจารณ์ปรีชา

ญัตตินี้ได้รับการพิจารณาในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุม ครั้งที่ 10/2529 วันพฤหัสบดีที่ 2 ตุลาคม 2529 มีมติส่งกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา

คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร โดย นางสุพัตรา มาศดิตถ์ เป็นประธาน มีรายงานสรุปผลการพิจารณาลงวันที่ 30 เมษายน 2530 ให้ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ในรายงานนี้ได้ศึกษาความเป็นไปได้ในนโยบายการประชาสัมพันธ์ และรายละเอียดในการจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงประจำรัฐสภา และที่ประชุมมีมติให้เสนอปัญหาการจัดตั้งสถานีวิทยุฯ ไปยังรัฐบาลเพื่อจัดหางบประมาณ

- พ.ศ. 2532 มีคำสั่งรัฐสภาที่ 3/2532 ตั้งคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อใช้ในกิจการรัฐสภา และ กบว. อนุมัติความถี่ FM 87.5 MHz และ AM 705 KHz ได้มีการออกแบบห้องส่งและห้องบันทึกรายการ โดยกรมอาชีวศึกษา

- ได้งบประมาณ ปี 2536 สร้างและติดตั้งเครื่องส่ง 10 กิโลวัตต์ ที่ชอขอารีย์สัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์ และห้องส่ง ห้องทำรายการ ที่อาคารรัฐสภา
- พ.ศ. 2538 สามารถออกอากาศได้ในระบบ FM 87.5 MHz
- ได้รับงบประมาณ ปี 2538 ขยายเครือข่ายในภูมิภาค 7 จังหวัด คือ เชียงใหม่ พิษณุโลก อุตรธานี ภูเก็ต สงขลา ระยอง อุบลราชธานี
- ได้รับงบประมาณ ปี 2539 ขยายเครือข่ายในภูมิภาคอีก 7 จังหวัด คือ กาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ สกลนคร นครราชสีมา สุราษฎร์ธานี และยะลา

การดำเนินงาน

การดำเนินงานขึ้นตรงกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีคณะกรรมการบริหาร สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา ซึ่งแต่งตั้งโดยประธานรัฐสภา ดูแลด้านนโยบายส่งกระจายเสียง ในกรุงเทพมหานคร ระบบ FM ความถี่ 87.5 MHz ตั้งแต่เวลา 05.00 น. ถึง 23.00 น. ทุกวันไม่มีวันหยุด โดยไม่มีโฆษณา ดำเนินรายการโดยข้าราชการสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รายการมุ่งไปในการเสนาอภิจกรรมของรัฐสภา ถ่ายทอดการประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา การประชุมร่วมกันของทั้ง 2 สภา การสัมมนาซึ่งจัดโดยคณะกรรมการธิการของสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา เผยแพร่ความรู้ด้านรัฐสภา รัฐธรรมนูญ กฎหมาย ข่าว และเพลง และถ่ายทอดการกระจายเสียงไปยังเครือข่ายในภูมิภาคอีก 14 สถานี คือ

1. เครือข่ายจังหวัดพิษณุโลก ความถี่ FM 92.25 MHz โดยตั้งเครื่องส่งและเสาอากาศ ที่เขาสมอแครง ถนนพิษณุโลก-วังทอง ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
2. เครือข่ายจังหวัดเชียงใหม่ ความถี่ FM 106.75 MHz โดยตั้งเครื่องส่งและเสาอากาศ ที่ดอยสุเทพ ถนนศรีวิชัย ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
3. เครือข่ายจังหวัดอุตรธานี ความถี่ FM 87.50 MHz โดยตั้งเครื่องส่งและเสาอากาศ ที่ถนนมิตรภาพ ตำบลโนนสูง อำเภอเมือง จังหวัดอุตรธานี
4. เครือข่ายจังหวัดอุบลราชธานี ความถี่ FM 87.50 MHz โดยตั้งเครื่องส่งและเสาอากาศ ที่ถนนแจ้งสนิท ตำบลหนองขอน อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
5. เครือข่ายจังหวัดภูเก็ต ความถี่ FM 99.25 MHz โดยตั้งเครื่องส่งและเสาอากาศ ที่เขาโต๊ะแซะ ตำบลรัษฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
6. เครือข่ายจังหวัดสงขลา ความถี่ FM 103.25 MHz โดยตั้งเครื่องส่งและเสาอากาศ ที่เขาคอหงษ์ ตำบลคอหงษ์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
7. เครือข่ายจังหวัดระยอง ความถี่ FM 87.75 MHz โดยตั้งเครื่องส่งและเสาอากาศ ที่เขายายดา ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

LIART

8. เครื่องข่ายจังหวัดชัยนาท ความถี่ FM 96.25 MHz โดยตั้งเครื่องส่งและเสาอากาศที่เขาพลอง ตำบลเขาท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท

9. เครื่องข่ายจังหวัดกาญจนบุรี ความถี่ FM 106.25 MHz โดยตั้งเครื่องส่งและเสาอากาศ ที่ถนนไทยโยค-สังขละ ตำบลแก่งเสี้ยน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

10. เครื่องข่ายจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ความถี่ FM 89.25 MHz โดยตั้งเครื่องส่งและเสาอากาศ ที่ถนนชมสินธุ์ ตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

11. เครื่องข่ายจังหวัดนครราชสีมา ความถี่ FM 87.50 MHz โดยตั้งเครื่องส่งและเสาอากาศ ที่ถนนมิตรภาพ ตำบลโคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

12. เครื่องข่ายจังหวัดสกลนคร ความถี่ FM 87.75 MHz โดยตั้งเครื่องส่งและเสาอากาศ ที่ถนนสกลนคร – กาฬสินธุ์ ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

13. เครื่องข่ายจังหวัดยะลา ความถี่ FM 89.00 MHz โดยตั้งเครื่องส่งและเสาอากาศที่เขาปกไย๊ะ ตำบลนิคมกือลอง อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา

14. เครื่องข่ายจังหวัดสุราษฎร์ธานี ความถี่ FM 87.50 MHz โดยตั้งเครื่องส่งและเสาอากาศที่เขาท่าเพชร ถนนสุราษฎร์ – นาสาร ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โดยทุกเครื่องข่ายข้างต้นอาศัยพื้นที่ของกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งของสถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ จากข้อมูลของกรมประชาสัมพันธ์ทำให้เขตบริการของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา 14 เครื่องข่าย รวมกับสถานีแม่ข่ายกรุงเทพมหานคร ครอบคลุมพื้นที่ 112,405 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 22 ของพื้นที่ของประเทศ ครอบคลุมประชากร 20,444,532 คน หรือร้อยละ 32 ของประชากรทั้งประเทศ การจะทำให้การกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาครอบคลุมร้อยละ 90 ของพื้นที่ประเทศไทยจะต้องขยายเครื่องข่ายอีก 69 สถานี ปัญหาอุปสรรคในการขยายเครื่องข่ายของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา

1. ใช้งบประมาณจำนวนมาก สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาเคยเสนอโครงการขยายเครื่องข่ายในภูมิภาค จำนวน 69 สถานี คือ ภาคเหนือ 19 สถานี ภาคกลาง 11 สถานี ภาคตะวันออก 6 สถานี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 19 สถานี ภาคใต้ 14 สถานี เป็นเงินทั้งสิ้น 613,272,000 บาท โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือระยะที่ 1 23 สถานี ระยะที่ 2 23 สถานี และระยะที่ 3 22 สถานี แต่ก็ยังไม่ได้รับการจัดสรรเพราะเป็นเงินจำนวนมาก

2. ไม่มีหน่วยงานที่จะอนุมัติความถี่ จากมาตรา 80 ของพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 ความว่า

LIART

มาตรา 80 ในวาระเริ่มแรกที่มีการคัดเลือกและแต่งตั้ง กสช. หรือ กทช. แล้วแต่กรณี ยังไม่แล้วเสร็จ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารคดีความถี่ การจัดสรรคดีความถี่ การอนุญาตและการกำกับดูแล หรือการควบคุมการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ กฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคม กฎหมายว่าด้วยโทรเลขและโทรศัพท์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติจนถึงวันพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา 77 แต่ในระหว่างนี้จะพิจารณาจัดสรรคดีความถี่ออกใบอนุญาตประกอบกิจการ หรืออนุญาตให้ประกอบกิจการเพิ่มเติมไม่ได้

เมื่อไม่มีคดีความถี่การขยายเครือข่ายซึ่งต้องทราบความถี่ที่ปลอดภัย ไม่ไปรบกวนการสื่อสารใด ๆ ก็ไม่อาจกระทำได้ จึงจำเป็นต้องหาพันธมิตรที่มีผลประโยชน์ร่วมกันในภูมิภาคช่วยเกาะเกี่ยวสัญญาณของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา ทั้งทางด้านรายการ หรือการถ่ายทอดการประชุมสภา ให้ประชาชนที่อาศัยอยู่นอกเครือข่าย 14 สถานี สามารถรับฟังได้ จากการทำได้ตรวจสอบสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ปัจจุบันและในอนาคตจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว คือ

1. วิทยุชุมชน
2. เคเบิลทีวี

บทที่ 3 วิทยุชุมชน

ความหมายของวิทยุชุมชน

ดร.จิรพร วิทยศักดิ์พันธ์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ให้ความหมายว่า “วิทยุชุมชน ผู้ฟังจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดรายการและการบริหารสถานีรับใช้ชุมชนท้องถิ่น สนใจคุณภาพเนื้อหา มากกว่าลีลาเร้าใจ กระตุ้นให้เกิดความเข้มแข็งของวัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แสวงหากำไร”

ลักษณะวิทยุชุมชนของออสเตรเลีย

1. ไม่ดำเนินการเพื่อกำไร
2. จัดเพื่อวัตถุประสงค์ของชุมชน
3. เป็นตัวแทนของชุมชนเฉพาะกลุ่ม
4. สนับสนุนให้สมาชิกมีส่วนร่วม
5. ห้ามโฆษณา อาจมีช่วงเวลาเพื่อประกาศผู้สนับสนุนได้ 4 นาที

จากคำปาฐกถาของ นายจอน อึ้งภากรณ์ สมาชิกวุฒิสภากรุงเทพมหานคร เรื่อง วิทยุชุมชนโดยชุมชนเพื่อชุมชน ในโอกาสครบรอบ 3 ปี สหพันธ์วิทยุชุมชน ณ สมาคมนักข่าว นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2546

คำว่า “วิทยุชุมชน” นั้น หากเป็นของจริงแท้ย่อมต้องหมายถึงสถานีวิทยุ “ของชุมชน” “โดยชุมชน” และ “เพื่อชุมชน” การที่ชุมชนเป็น “เจ้าของ” นั้น ย่อมหมายความว่าชุมชนนั้นเป็นผู้ตัดสินใจก่อตั้งสถานี เป็นผู้ลงทุนหรือสรรหาทุนร่วมกัน เป็นผู้กำหนดนโยบายต่าง ๆ ของสถานี ตลอดจนเป็นผู้เลือกตั้งและถอดถอนกรรมการผู้บริหารของสถานี ทั้งนี้โดยอาศัยที่ประชุมของชุมชนซึ่งสมาชิกชุมชนทุกคนมีสิทธิในการมาร่วมประชุม และในการเสนอญัตติหรือเสนอความคิดเห็น และในการลงคะแนนเสียงคนละหนึ่งคะแนนเท่าเทียมกันหมด

การดำเนินการ “โดยชุมชน” หมายความว่าทุกคนในชุมชนมีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในกิจการของสถานีตามความสมัครใจ เช่น เป็นผู้บริหารหรือกรรมการดำเนินงาน ผู้ดูแลผังรายการ ผู้กำกับรายการ ผู้ประกาศ ผู้อ่านข่าว ผู้ศึกษาและรวบรวมข้อมูล ผู้เขียนบท ดีเจ ผู้ควบคุมเสียง ผู้ดูแลรักษาเครื่องส่ง ตลอดจนผู้ซุงกาแฟ ฯลฯ

การดำเนินการ “เพื่อชุมชน” หมายความว่ารายการวิทยุต่าง ๆ ต้องสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาของชุมชน และไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อชุมชน ดังนั้นรายการวิทยุจะต้องไม่มีลักษณะ หลอกลวง มอมเมา โฆษณาชวนเชื่อ ส่งเสริมผลประโยชน์เฉพาะบุคคล สร้างความแตกแยก หรือทำลายวัฒนธรรมที่ดีหรือความเข้มแข็งของชุมชน

ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าสถานีวิชิตยศึกษาดังกล่าวจะเสนอความคิดเห็นและมุมมองที่หลากหลายของคนในชุมชนไม่ได้ เพราะสถานีวิชิตยศึกษาควรเป็นเวทีกลางที่ทุกคนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและถกเถียงกันได้ แต่ที่สำคัญสถานีวิชิตยศึกษาจะต้องให้ความเป็นธรรมกับทุกคนเท่าเทียมกันหมดเพราะทุกคนเป็นเจ้าของสถานีวิชิตยศึกษาเหมือนกัน

รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี กล่าวถึงหลักการของวิชิตยศึกษาตามแนวความคิดขององค์กรยูเนสโก ดังนี้

การเข้าถึงสื่อ คือ การเข้าถึงตั้งแต่การฟัง การแสดงความคิดเห็น ความต้องการต่อรายการทั้งด้านการจัดการ การผลิตรายการ ไปจนถึงการมีส่วนร่วมเข้าไปจัดทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง

การมีส่วนร่วม คือ ประชาชนในชุมชนต้องมีส่วนร่วมหรือมีโอกาสเข้าร่วมได้ทุกชั้นตอนตั้งแต่เริ่มคิดไปจนถึงการผลิตรายการ

การบริหารจัดการด้วยตนเอง คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยตนเองตามวิถีทางกระบวนการประชาธิปไตย คือ ชุมชนมีอำนาจตัดสินใจตั้งแต่เริ่มคิดวางแผนไปจนกระทั่งการกำหนดนโยบาย การบริหาร การลงมือผลิตสื่อด้วยตนเอง

ลักษณะสำคัญของวิชิตยศึกษาจึงเป็นดังนี้

1. กลุ่มคนที่หลากหลายในพื้นที่กระจายเสียงสามารถเข้าถึงได้ง่าย เท่าเทียม และมีส่วนร่วมทุกชั้นตอน
2. เป็นสมบัติสาธารณะที่ชุมชนจัดตั้งและเป็นเจ้าของร่วมกันรวมทั้งการจัดการบริหารด้วยตนเอง
3. ให้ระบบอาสาสมัครช่วยดำเนินการ
4. ไม่มุ่งหวังกำไรทางธุรกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นอิสระ ปราศจากการครอบงำและแทรกแซงจากกลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์โดยมิชอบ กลุ่มการเมือง และพรรคการเมืองทุกระดับ
5. เป็นช่องทางสื่อสารสาธารณะที่สมาชิกในชุมชนมีบทบาทเป็นได้ทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสาร
6. เป็นสื่อเพื่อประโยชน์ตามความต้องการของชุมชนและมุ่งสร้างโอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน
7. เป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสาร เชื่อมโยงการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

วิद्यุชุมชนของประเทศไทย

การเกิดขึ้นของวิद्यุชุมชนของประเทศไทยเป็นผลจากเงื่อนไขจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่ระบุไว้ในมาตรา 40 "คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อบุคคลของชาติ เพื่อประโยชน์สาธารณะ" ทำให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวในการเข้ามาเป็นเจ้าของสื่อกระจายเสียง เพื่อแสดงออกซึ่งสิทธิเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามกฎหมาย เกิดมีการจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงอิสระขึ้นมาในท้องถิ่นต่าง ๆ จำนวนมาก ประมาณว่ามากกว่า 3,000 แห่งทั่วประเทศ

ขณะเดียวกัน กฎหมายอีกฉบับหนึ่งที่มาเกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียง ก็คือ พระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 ที่ระบุในมาตรา 80 ว่าระหว่างที่จัดตั้ง กสท. และ กทช. ไม่แล้วเสร็จ ให้นายกรัฐมนตรี อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ และเจ้าหน้าที่รัฐอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับคลื่นความถี่ การกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม มีอำนาจหน้าที่ดูแลในเรื่องนี้ไปก่อน แต่จะจัดสรรคลื่นความถี่ออกใบอนุญาตประกอบกิจการ หรืออนุญาตให้ประกอบกิจการเพิ่มเติมไม่ได้

วันที่ 16 กรกฎาคม 2545 คณะรัฐมนตรีได้มีมติว่าการสรรหาและคัดเลือก กสท. และ กทช. คงต้องรอผลการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด และโดยที่เรื่องนี้ต้องใช้เวลาอีกระยะหนึ่งทำให้มีผลกระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดินเป็นอย่างมาก การจัดสรรคลื่นความถี่และวิธีการกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมต้องชะงัก สมควรมีมาตรการและหลักเกณฑ์ชั่วคราวเพื่อให้กิจการต่าง ๆ ดำเนินการไปได้ เพราะขณะนี้ภาคประชาชนได้มีการขอใช้คลื่นความถี่และมีการเปิดสถานีวิทยุชุมชนมากขึ้น หากมีการห้ามก็อาจขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงมอบหมายให้สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรับไปศึกษาและกำหนดมาตรการและหลักเกณฑ์ชั่วคราวเพื่อควบคุมดูแลการใช้คลื่นความถี่ของวิद्यุชุมชน และให้กิจการต่าง ๆ สามารถดำเนินการต่อไปได้ โดยไม่เกิดความเสียหายต่อประเทศ

วันที่ 24 มิถุนายน 2546 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติมาตรการและหลักเกณฑ์เบื้องต้นชั่วคราวของวิद्यุชุมชน โดยเสียงไปเรียกว่าจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิद्यุชุมชน โดยมีหลักเกณฑ์กำลังเครื่องส่งไม่เกิน 30 วัตต์ เสาอากาศสูงไม่เกิน 30 เมตรจากระดับพื้นดิน และรัศมีการออกอากาศไม่เกิน 15 กิโลเมตร อนุญาตให้มีการโฆษณาได้ไม่เกินชั่วโมงละ 6 นาที ทั้งนี้ต้องไม่มีเจตนาเป็นการโฆษณาเพื่อแสวงหาผลกำไรในเชิงพาณิชย์

LIRT

วันที่ 3 กันยายน 2547 คณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (กทช.) ได้มีมติ ดังนี้

1. การดำเนินการวิทยุชุมชนให้พิจารณาทุกกลุ่ม คือ กลุ่มผู้ดำเนินการอยู่แล้ว และกลุ่มที่ประสงค์จะดำเนินการรายใหม่
2. ไม่ให้ใช้คำว่า “สถานีวิทยุ” เพราะอาจขัดกับกฎหมาย เนื่องจากในขณะนี้ยังไม่มีการจัดตั้ง กทช. ซึ่งตามมาตรา 80 ของพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ. 2543 ห้ามประกอบกิจการเพิ่มเติม อาจใช้คำว่า “หน่วยเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน...” หรือ “จุดปฏิบัติการ...” โดยขอให้มีคำว่า “เตรียมความพร้อม” อยู่ด้วย
3. ผู้เข้าร่วมดำเนินการวิทยุชุมชนต้องนำเครื่องส่ง/อุปกรณ์มาขึ้นทะเบียนให้ถูกต้อง หากเครื่องส่ง/อุปกรณ์ไม่ได้มาตรฐานจะไม่ได้รับการพิจารณาให้ขึ้นทะเบียน
4. ผู้เข้าร่วมดำเนินการวิทยุชุมชนต้องจัดทำป้ายแสดงหน้าที่ทำการเพื่อแสดงว่าเป็นสถานที่ดำเนินการวิทยุชุมชน
5. ให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่งทำหน้าที่ควบคุมดูแลการดำเนินการวิทยุชุมชนในจังหวัดนั้น ๆ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และมีผู้แทนกรมไปรษณีย์โทรเลขร่วมด้วย (ลักษณะเหมือนเคเบิลทีวี)
6. เรื่องการโฆษณาหารายได้ของวิทยุชุมชนนั้นให้มีโฆษณาได้ไม่เกินชั่วโมงละ 6 นาที
7. กำหนดเวลาออกอากาศประจำวันของสถานีนั้นให้เป็นไปตามความพร้อมของแต่ละสถานีว่าจะออกอากาศวันละกี่ชั่วโมง
8. ผู้เข้าร่วมโครงการให้เป็นกลุ่มบุคคลในชุมชนนั้น ไม่เป็นนิติบุคคลก็ได้ และให้แต่งตั้งผู้ใดผู้หนึ่งเป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบ
9. ให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่งทำหน้าที่ในการประเมินการดำเนินการวิทยุชุมชน โดยรับฟังข้อมูลจากผู้ว่าราชการจังหวัด ประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนอาสาสมัครเฝ้าฟังที่รายงานหรือร้องเรียนเข้ามา
10. ในสัญญาการเข้าร่วมโครงการฯ ขอให้ประสานกับสำนักงานอัยการสูงสุด โดยให้มีผู้แทนจากกรมประชาสัมพันธ์สามารถเข้าไปตรวจสอบการดำเนินการวิทยุชุมชนได้
11. เรื่องภาษาที่ใช้ในการออกอากาศให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
12. ผู้ดำเนินการวิทยุชุมชนจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อป้องกันการรบกวนการสื่อสารของนักบินและการจราจรทางอากาศ

สถานการณ์ปัจจุบันของวิทยุชุมชน

กรมประชาสัมพันธ์ได้มีการวางกรอบการดำเนินการโครงการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน โดยวิทยุชุมชนต้องมีลักษณะสำคัญคือกลุ่มคนในพื้นที่กระจายเสียงสามารถเข้าถึงได้ง่ายเท่าเทียมและมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน เป็นสมบัติสาธารณะที่ชุมชนจัดตั้งขึ้น กำหนดขั้นตอนการแจ้งเพื่อขอดำเนินการจุดปฏิบัติเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน ลักษณะทางเทคนิค คือ กำลังส่งไม่เกิน 30 วัตต์ ในระบบ FM เสาสูงไม่เกิน 30 เมตรจากระดับพื้นดิน รัศมีการส่งกระจายเสียงไม่เกิน 15 กิโลเมตร ให้กำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินการ การบริหารกิจการ การผ่อนปรนดังกล่าวนี้จึงเกิดมีวิทยุชุมชนเกิดขึ้นมากมายประมาณ 3,000 กว่าสถานี ในส่วนที่จดทะเบียนกับกรมประชาสัมพันธ์มีประมาณ 2,000 สถานี

ทางด้านรายการส่วนใหญ่จะเป็นการเปิดเพลง ที่สำคัญระเบียบกรมประชาสัมพันธ์ให้วิทยุชุมชนมีโฆษณาได้ไม่เกินชั่วโมงละ 6 นาที ทำให้มีการหาผลประโยชน์กันมากมาย บางแห่งมีเวลาโฆษณาถึงชั่วโมงละ 15 – 20 นาที มีการตัดราคาค่าโฆษณากันสร้างความปั่นป่วน แต่ก็มีส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติตามระเบียบ เช่น สถานีที่ขึ้นทะเบียนกับกรมประชาสัมพันธ์มีความต้องการที่จะสร้างสรรค์รายการที่มีประโยชน์ มีอุดมการณ์ รายการที่มีสาระของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา การถ่ายทอดการประชุมของรัฐสภา ก็อยู่ในความสนใจของวิทยุชุมชนเหล่านี้ หากได้มีการประสานงานกันทางด้านรายการและเทคนิค ก็น่าจะเกิดผลประโยชน์ทั้งสองฝ่าย

บทที่ 4 เคเบิลทีวี

เคเบิลทีวี คือ การส่งภาพและเสียงผ่านสายเคเบิล เช่น สายไฟเบอร์ออฟติก หรือ ดาวเทียม โดยการบอกรับเป็นสมาชิก

จุดกำเนิดของเคเบิลทีวี

ในปี ค.ศ. 1948 สหรัฐอเมริกาหนึ่งในประเทศแรก ๆ ที่มีโทรทัศน์ แต่เป็นประเทศที่มีพื้นที่กว้างขวาง เคเบิลทีวีจึงเป็นทางเลือกของชุมชนห่างไกลไม่สามารถรับสัญญาณทีวีได้อย่างชัดเจน ระบบเคเบิลทีวีในสมัยนั้นเริ่มมีผู้ลงทุนตั้งเสาอากาศรับคลื่นของชุมชนขนาดใหญ่ หรือคลื่นหลักที่รับภาพได้ชัดเจนดี เช่น ตั้งตามสันเขา เป็นต้น แล้วต่อสายเคเบิลจากเสาอากาศนี้เข้ามายังสถานีก่อนส่งไปยังครัวเรือนในชุมชน เรียกกันสมัยนั้นว่า CATV. ที่ย่อมาจากคำว่า Community Antenna Television แปลว่าโทรทัศน์เสาอากาศชุมชน เคเบิลทีวีในยุคเริ่มแรกนี้เป็นเพียงการถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์ปกติแล้วบอกรับสมาชิกผ่านทางสายเคเบิล โดยช่องรายการพื้นฐานก็มีเพียงช่องสัญญาณแค่ 3 เนทเวิร์ค

เคเบิลทีวีในประเทศไทย

ในประเทศไทยโทรทัศน์ที่เรียกกันว่าเคเบิลทีวีนั้นได้เริ่มดำเนินการแบบชาวบ้านเช่นกัน และเป็นไปเพื่อแก้ปัญหาสัญญาณไม่ชัดเจนเช่นเดียวกัน ผู้ดำเนินการเคเบิลทีวีรายแรกเป็นใครนั้นไม่ทราบแน่นอนเพราะไม่มีกฎหมายรองรับ และชาวบ้านทำกันเอง แต่มีหลักฐานแน่นอนก็คือรายที่ จันทบุรี ในปี พ.ศ. 2523 โดยคุณฉลาด วรรณธิ ประธานที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ของสมาคมเคเบิลทีวีแห่งประเทศไทย โดยเริ่มจากการแก้ปัญหาการรับสัญญาณฟรีทีวี เช่น ช่อง 3,5,7,9,11 ไม่ชัด และต่อมาก็ขยายตัวโดยการแพร่ภาพยนตร์จากวีดีโอไปตามสาย ซึ่งก็ไม่แตกต่างไปจากที่เกิดขึ้นในอเมริกา

สื่อโทรทัศน์ที่เป็นแบบ Free TV. ในปัจจุบันมี 6 ช่อง คือ ช่อง 3,5,7,9,11 และ ITV ส่วนสื่อโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิกหรือเคเบิลทีวี มี 2 ระดับ คือ

ระดับประเทศ

1. UBC (United Broadcasting Corporation)
2. NBT (National Broadcasting of Thailand)

LIRT

ระดับภูมิภาค

ตลาดระดับภูมิภาคที่ได้อัปเกรดขึ้นทะเบียนกับกรมประชาสัมพันธ์มีประมาณ 400 สถานี แต่ส่วนที่เป็นสมาชิกกับสมาคมเคเบิลทีวีแห่งประเทศไทย มีประมาณ 500 สถานี ซึ่งอ้างว่ามีสมาชิกกว่า 2,000,000ครัวเรือน หรือมีผู้รับชมประมาณ 10,000,000 คน

กรณีศึกษาที่จะมุ่งไปที่เคเบิลทีวีของกรมประชาสัมพันธ์เพราะเป็นหน่วยงานราชการมีหลักฐานและกฎหมายอ้างอิง และเมื่อมีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) แล้ว ก็จะมีการถ่ายโอนไปอย่างถูกต้อง

NBT (National Broadcasting of Thailand) เป็นรายการโทรทัศน์เคเบิลทีวีในเครือข่ายของกรมประชาสัมพันธ์ ทั้งทางด้านสาระความบันเทิงและกีฬาที่สามารถตอบสนองความต้องการของคนทุกกลุ่มเป้าหมาย

จุดเด่นของ NBT

- เป็นช่องเคเบิลมาตรฐาน สำหรับคนทั่วประเทศ
- จับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มได้ชัดเจนด้วยเนื้อหารายการเฉพาะด้าน
- สามารถรับสัญญาณภาพและเสียงได้อย่างคมชัดกว่าฟรีทีวีทั่วไป
- ส่งสัญญาณด้วยระบบ PSTV. ผ่านจานรับสัญญาณดาวเทียม KU-Band ทำให้งานที่ใช้รับสัญญาณมีขนาดเล็กติดตั้งได้สะดวก
- ตรวจสอบความต้องการได้ตลอด 24 ชั่วโมง
- ครอบคลุมพื้นที่การใช้บริการทั่วประเทศไทย และประเทศเพื่อนบ้านอีกกว่า 22 ประเทศ

รายการที่สามารถรับชมได้จาก NBT มี 8 ช่องรายการ คือ

1. NEWS LINE ทันเหตุการณ์ทุกความเคลื่อนไหว เกาะติดสถานการณ์สำคัญทั่วโลก พบการรายงานข่าว พร้อมบทวิเคราะห์เจาะลึก ข่าวภาคภาษาไทยสำหรับคนที่ต้องเรียนรู้และอัปเดตข่าวตลอด 24 ชั่วโมง
2. SPORTS LINE ถ่ายทอดสดฟุตบอลชั้นนำ พร้อมชมกีฬาชนิดนิยมต่าง ๆ จากทั่วโลก
3. FILMAGIX ช่องภาพยนตร์คุณภาพระดับโลกที่ได้รับรางวัลมาแล้วมากมาย เพื่อคอหนังโดยเฉพาะ (ภาคไทย)
4. NICKELODEON การ์ตูนยอดฮิตขวัญใจคุณหนู ๆ เปิดโลกความสนุกสนานพร้อมประสบการณ์และความรู้

5. JOY TV เนื้อหาสาระครบครันกับช่องรายการที่พร้อมนำเสนอรายการเพื่อสุขภาพดี ๆ สำหรับท่านผู้ชมไม่ว่าจะเป็นรายการที่นำเสนอร้านอาหารรสเลิศ

6. JET TV รายการทีวีจากแดนปลาดิบ สนุกสนานกับรายการเกมส์โชว์มากมาย โชว์คอนเสิร์ตยอดนิยม รายการมิวสิควิดีโอยอดเยี่ยม

7. T Channal รวมเพลงลูกทุ่งไทยออกอากาศ 24 ชั่วโมง

8. ช่องรัฐสภา ช่องรายการรัฐสภาเป็นช่องที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาธิปไตย และรายละเอียดต่าง ๆ ขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับรัฐสภา รวมถึงมีการถ่ายทอดสดการประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา ตลอดจน

9. รับฟังรายการวิทยุ เช่น จส.100 วิทยุศึกษา ได้ 10 สถานี (เป็นช่องทางที่จะนำสัญญาณของวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาเข้าร่วมด้วย)

การดำเนินการของเคเบิลทีวีภูมิภาคจะรับเอาสัญญาณภาพและเสียงของช่องต่าง ๆ จากดาวเทียม เช่น 3,5,7,9,11 และ ITV ช่องรัฐสภา ไปกระจายตามสายเคเบิลให้สมาชิกในพื้นที่รับชมอีกทอดหนึ่ง ถ้าเป็นรายการมีลิขสิทธิ์จะต้องมีการซื้อขายกันด้วย นอกจากนี้ยังสามารถรับเอาสัญญาณวิทยุกระจายเสียงจากดาวเทียมไปกระจายเสียงตามช่องของเคเบิลทีวีในพื้นที่ได้อีกด้วย

ด้วยวิธีการรับเอาสัญญาณวิทยุกระจายเสียงไปออกในช่องเคเบิลทีวีภูมิภาคนี้ ได้เคยมีตัวแทนกลุ่มผู้ประกอบการเคเบิลทีวีท้องถิ่นภาคอีสาน โดย นายธีรพัฒน์ ปานพุ่ม ได้มีหนังสือลงวันที่ 13 พฤศจิกายน 2547 ขอถ่ายทอดรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา เพื่อไปออกตามช่องของเคเบิลทีวีในแถบภาคอีสาน แต่น่าเสียดายที่การประสานงานได้ขาดช่วงไป

บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ

1. การเตรียมความพร้อมของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา

เนื่องจากการขยายเครือข่ายโดยวิธีหาพันธมิตรร่วมนี้จะต้องอาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นเครื่องมือ จะต้องมีการประสานงานกันกับวิทยุชุมชน และเคเบิลทีวีทั่วประเทศ ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาควรจะต้องเตรียมความพร้อมดังนี้

1. นำสัญญาณเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาขึ้นดาวเทียมในระบบเดียวกับที่เคเบิลทีวีใช้อยู่ คือ KU - Band
2. ดาวเทียมที่ใช้สื่อควรเป็นไทยคม ซึ่งเป็นดวงเดียวกันกับที่เคเบิลทีวีในภูมิภาคตั้งงานรับสัญญาณไว้แล้ว
3. ทำการสำรวจจำนวนสถานีเคลื่อนที่ของวิทยุชุมชนที่ขึ้นทะเบียนอยู่กับกรมประชาสัมพันธ์ ตลอดจนสถานที่ตั้ง และผังรายการ
4. ทำการสำรวจจำนวนของเคเบิลทีวีในภูมิภาคที่ขึ้นทะเบียนอยู่กับกรมประชาสัมพันธ์ ตลอดจนสถานที่ตั้งของที่ตั้งดำเนินการ
5. ออกสำรวจพูดคุยกับสถานีวิทยุชุมชนและเคเบิลทีวี ตามข้อ 3 และ 4 เพื่อรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะความสมัครใจ แล้วจัดรวบรวมเป็นรายงาน
6. ออกหนังสือเชิญชวนและอนุญาตให้สถานีวิทยุชุมชนและเคเบิลทีวีรับสัญญาณจากสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาไปออกในรายการของวิทยุชุมชนและเคเบิลทีวีได้

2. กรณีถ่ายทอดเสียงการประชุมสภา

เรื่องเอกสิทธิ์คุ้มครองกันตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 157 ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมวุฒิสภา หรือที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใดในทางแถลงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น หรือออกเสียงลงคะแนนย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใดมิได้

และ มาตรา 158 เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 157 ย่อมคุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์และผู้โฆษณาการการประชุมตามข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา แล้วแต่กรณี และคุ้มครองไปถึงบุคคลซึ่งประธานในที่ประชุมอนุญาต ให้แถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม ตลอดจนผู้ดำเนินการถ่ายทอดการประชุมสภาทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ที่ได้รับอนุญาตจากประธานแห่งสภานั้นด้วย โดยอนุโลม

LIART

นั่นหมายความว่า เมื่อประธานกล่าวเปิดประชุมแล้วจะต้องแจ้งในที่ประชุมว่าอนุญาตให้มีการถ่ายทอดเสียงการประชุมทางสถานีวิทยุชุมชน และเคเบิลทีวี ก็จะได้เอกสิทธิ์ ผู้ใดมาฟ้องร้องสถานีวิทยุชุมชน และเคเบิลทีวีไม่ได้

3. ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาจะมีเครือข่ายเพิ่มขึ้น โดยลงทุนน้อย
 2. ประชาชนจะได้รับฟังรายการที่มีสาระทางด้านรัฐสภาเพิ่มขึ้น
 3. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา จะได้มีสื่อที่เข้าถึงประชาชนในภูมิภาคได้กว้างขวางยิ่งขึ้น
 4. จะทำให้ประชาชนมีความตื่นตัวในทางการเมืองและเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองมากยิ่งขึ้น
 5. ได้แนวร่วมและพันธมิตรที่เป็นสื่อเดียวกัน อันจะได้รับความร่วมมือในเรื่องต่าง ๆ
- ต่อไป

บรรณานุกรม

ประณต วิเลปสุวรรณ. เลียบถนนเศรษฐกิจกรม : "เคเบิลทีวี" เดอะเนชั่นกรุงเทพธุรกิจ
อังคารที่ 29 พฤศจิกายน 2548

นภาพร พานิชชาติ. สื่อกับการบริโภคสื่อของคนไทย (2) เคเบิลทีวีทางเลือกที่เลือกไม่ได้
: หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันที่ 5 สิงหาคม 2546

National Broadcast Television : <http://www.traffic-comer.com/nbt.php>

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และกองงานคณะกรรมการกิจการ
วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ : การสัมมนารับฟังความคิดเห็นแนวทาง
การดำเนินการวิทยุชุมชน

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : การแบ่งส่วนราชการและการกำหนดหน้าที่
ความรับผิดชอบสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

กรมประชาสัมพันธ์ : กฎหมาย ระเบียบ วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

ประวัติผู้เขียน

นายถาวร จุลตามระ

ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เกิด 27 มีนาคม 2491

คุณวุฒิ นบ.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สถานที่ทำงาน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ กทม. โทร. 02-5860305

ประวัติรับราชการ

20 มี.ค. 2520 นิติกร 3

1 เม.ย. 2523 นิติกร 4

12 ม.ค. 2527 นิติกร 5

30 มี.ค. 2530 หัวหน้างานกระทู้ถาม กองการประชุม

12 ก.ย. 2535 ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักประธานสภาผู้แทนราษฎร

16 พ.ย. 2535 ผู้ช่วยผู้อำนวยการหอสมุดรัฐสภา

สำนักบริหารข้อมูลและกฎหมาย

10 มี.ค. 2537 ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักประธานสภาผู้แทนราษฎร

26 ม.ค. 2538 ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา

(เจ้าหน้าที่บริหารงานประชาสัมพันธ์ 8)

26 ส.ค. 2545 ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงและ

วิทยุโทรทัศน์รัฐสภา

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

LI
IRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

